

Alcatuirea armatei romane

Fixarea reglementarilor militare, a regulamentelor si tacticii de lupta, a armamentului s-a facut de-a lungul unei perioade destul de intinse din istoria Romei.

La inceput evolutia armatei a urmat-o pe aceea a statului, proces firesc din moment ce adunarea poporului, inca din vremea lui Servius Tullius, insemna. in cea mai mare parte, adunarea cetatenilor inarmati si distribuiti pe centurii - subunitatile de baza (de 100 de ostasi) ale armatei. Armata romana, a carei conceptie se cristalizeaza spre mijlocul epocii republicane, si-a pastrat multa vreme structurile neschimbate datorita victoriilor numeroase obtinute chiar in fata unor dusmani superiori ca numar, uneori si ca tehnica.

Initial formata din doua legiuni (a cate 4.500 de luptatori intre care: 3000 pedestrime grea, 1200 pedestrime usoara, 300 cavalerie, de obicei, grea) comandate de cei doi consuli, sporita, apoi, prin aportul aliatilor (cohorste de pedestrasi si alae de cavalerie), armata republicii se baza pe serviciul militar obligatoriu al tuturor cetatenilor impartiti, dupa reformele lui Servius, in clase censitare; ei alcatuiau trupa de campanie, juniorii, intre 17 si 46 de ani, precum si cea de garnizoana (in general cu sarcini de aparare), seniorii, intre 47 si 60 de ani.

Prin structura legiunii: 1200 hastati (hasta = sulita), cei mai tineri, infanterie grea (sabie, sulita, lance, scut, armura, coif); 1200 principes, de varsta mijlocie, de asemenea infanterie grea; 600 triarii, cei mai in varsta, tot infanterie grea; 1200 velites, infanterie usoara; prin distribuirea acestora pe subunitati (manipuli a cate doua centurii) si a cavaleriei pe zece grupe a cate 30 de calareti, precum si prin modul de acrosare a dusmanului (primii atacau velitii aruncand sulitele si apoi evoluau spre flancurile dusmane, unde se afla cavaleria; urma abordarea dusmanului de catre hastati, si, in fine, de catre principes; in situatii extrem de grele interveneau si triarii), tactica de lupta se baza pe cooperarea tuturor armelor si categoriilor. in cazul unei puternice presiuni a inamicului, cand legiunea incepea sa se clatine, se dadea ordinul de retragere in lagarul fortificat dupa un anumit plan, care-l facea redutabil in grad inalt.

De forma patrata, sub protectia unor valuri si santuri de aparare, lagarul prezenta dusmanului aceeasi ordine: un careu de veliti, in spatele valului, apoi grupari de ostasi pe categorii (hastati, principes, triarii) si pe arme (infanterie, cavalerie); in plus, largi cai rectangulare, ce se intalneau in unghiuri drepte, separand gruparile de ostasi astfel constituite, permiteau o rapida interventie in toate punctele perimetrului. Ulterior legiunea a crescut la 6000 de luptatori, repartizati cate 600 pe cohorste a cate trei manipuli.